

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 28 Maig de 1916.—Núm. 139.

Per la França

S'es iniciada i ha sigut ben rebuda l'idea de celebrar una festa tarragonina de simpatia a la França i als seus aliats. Era hora que això es fés. Uns sap força greu que no hagi sigut en aquest punt Tarragona la primera ciutat de Catalunya on aquests sentiments d'admiració a l'heroisme dels francesos i dels que amb ells lluiten per la causa de l'humanitat, s'hagin posat de manifest.

Tarragona, sempre lliberal, sempre disposada a sumar-se a la causa de la Justícia, farà ofrena a la França del seu amor i de la seva esperança en el triomf dels ideals lliberadors. La nostra parla que tants punts de contacte té amb la llengua francesa, prova es de la germanor de les nostres ànimes i de l'idealitat de raça. Podrà les conveniències de l'Estat fer que nominalment siem neutrals en la sagnant lluita que presenciem. Però ¿qui deturará el nostre esperit quan vola cap als germans, cap als parents, cap als mateixos catalans que lluiten al costat dels francesos?

Vagi per endavant la nostra més entusiasta adhesió a l'acte que s'organitza i del que probablement en el número proper podrem donar-ne més detalls.

♦ ♦ ♦

Antoni Pellicer

QUIN any més horrorós, aqueix! Sols s'agafa la ploma per a escriure necrologies.

Un altre amic, un de la Vella Guardia, ha caigut, ha pagat el seu tribut a la mort: l'Antoni Pellicer. A Tarragona no'l coneixiem. A Barcelona, molt. Entre'ls vells obrers, la seva mort produirà gran sentiment. Apòstol de les reivindicacions obreres, quan s'escriguí l'història del moviment mundial obrer, sobre tot des de'l moment que la classe treballadora va desvetllar-se, va passar de l'estat inconscient i d'embrutiment en que des de segles i segles vivia, va donar-se perfecte compte del seu miser estat i del seu just dret a tenir seient en la taula de la vida, el nom de l'Antoni Pellicer figurará en lletres d'or. Iniciador dels primers Congressos obrers celebrats a Barcelona, i avans de Barcelona en cap altre poble del món; fundador de la primera Internacional obrera espanyola; organitzador de la primera vaga general a Catalunya, vaga general que tampoc en lloc més del món s'havia encara vist; director i casi únic redactor de la primera revista obrera de Barcelona; parent den Lluanas, el célebre director de *La Iramontana*, no cal relatar més per a dir que va ser un màrtir de les seves idees: persecucions, presons, exils, condemnes, amenaces de mort, fins que va poguer posar molta aigua entre mitg anant-se'n cap a Amèrica a reprendre la lluita per la vida, tot propagant el seu somni d'aurat, el seu hermós ideal, d'emancipació de l'obrer.

Vaig ser presentat an ell per carta del bon amic Eudalt Canibell, tant estimat a Tarragona, i lo que en un principi havia sigut acte de pura cortesia, va devenir més tard i durant els sis anys de la meua permanència en aquesta terra, en coral amistat motivada per l'afinitat en idees i per lo molt que jo l'admirava. Me creia jo que mort en Pi i Margall no podia existir en el món un home de tanta bondat i tantes virtuts cíviques com ell. M'equivocava: en Pellicer era digne parió den Pi i Margall. Fins en lo físic tenien un paregut. Més aviat petit que alt,

d'uns 60 anys d'edat, nés gras que'n Pi, com ell la barba i'l cabell eren lances com la neu; les mans petites, fines, aristocríques; pulcríssim en el vestir, el planxat de la camisa blanca treia més relleu en el seu vestit negre. Reprat en el parlar, les paraules traduïen fidelment el seu pensar. Empleiat feia anys en una casa alemanya, importadora d'articles d'impremta, tenia al seu arrec la direcció i administració d'una revista de ropaganda dels articles de la casa, i tanta cura, tanta intel·ligència es mermava en aquella fulla peridística que l'havia convertit en una de les més artístiques d'aquesta República. En les seves hores d'obrar havia organitzat, l'avui important associació «Instituto Argentino de Artes Gráficas».

Era agradable sentir en aquestes i altres associacions com els socis alparlar den Pellicer, amb pronunciació dels seus respectius països, rusos, italians, francesos, etc., l'anonenaven *Maestro*: tant era'l carinyo que li professaven.

Quan jo, aclaparat per la vida prosaica d'aquesta terra, volia explaiar el meu esperit m'en anava a la redacció d'*Exito Gráfico* aon el senyor Pellicer sol feia tot el treball d'escriure i administrar la revista. El cigarret que fumavem era'l pretext per entaular franca conversa que disfressava el meu afany per inquirir el seu parer en diferents qüestions:

—¿Qué li sembla el moviment nacionalista de la nostra terra?

—De tots els sistemes polítics, l'únic que sempre ne considerat el més adequat a la raó, a la lògica i a la naturalesa es el sustentat per en Pi i Margall. Té per fonament l'autonomia del individu i al agruparse aquest en municipis, comarques, regions o nacions, conserven la seva respectiva llibertat en els assumptes propis, de caràcter intern, subordinantse cada un dels components a lo que es d'interés general o comú. Comprenc, per que es molt humà, que dintre el partit federal hi hagués dues orientacions: els conservadors i'ls progressius; els estàtics i'ls dinàmics; els que están enamorats dels temps pretèrits i'ls que tenen els ulls i'l cor posats en la avenç sense limits. Fora d'aquesta divisió no m'explico les altres dels polítics de la nostra terra.

—¿Creu V. que Catalunya podrà un dia gaudir d'absoluta llibertat?

—Soc partidari de l'absoluta llibertat d'homes i pobles, però en el cas de Catalunya, no tant solsament s'ha de tindre en compte l'oposició armada d'Espanya, sino que els segles de dominació a Catalunya han creat forts lligams, per lo que serien molts els catalans que s'oposarien també a la total separació de Catalunya d'Espanya. El llàs federatiu d'en Pi no tant solsament solucionaria aquest problema sino també el de Portugal.

—¿I den Lerroux?

Notava, al fer aquesta pregunta an el vell anarquista, una contracció en el rostre. Però ell, sempre amable, sempre afable, me deia:

—Abrigo la plena confiança que si jo hagués continuat vivint a Barcelona, en Lerroux no hauria prés tant ascendent sobre la classe obrera conscienta. Varen enviar-me en una ocasió un número de *La Publicidad* que publicava un article firmat per en Lerroux en el que deia que a la seva mort la burgesia catalana li aixecaria un monument. Está ben en lo cert. No puc comprendre que sigui tant gran el poder suggestiu den Lerroux que arrivi fins als adversaris: en Maura va felicitarlo en plé Congrés. ¡Quants perjudicis causen a la classe obrera els mals partits! ¡Quan sento no haver pogut continuar vivint a Barcelona!

—¿I de la guerra europea, qué'n pensa?

—Que era inevitable. Les nacions europees gastaven cada any més milions en armarse i amb un o altre pretext, un dia o altre, el misto encés entorn de la metxa tenia que arborarla. No m'estranyen els exits militars que han tingut els alemanys. Es prodigiós el progrés que en totes les rames de la ciencia i de la activitat humana ha obtingut Alemanya de 40 anys an aquesta part. Era lògic pensar que també en l'art, com en diuen de la guerra, devien haver progressat, en el sentit de sapiguer matar més gent, de destruir mes pobles. No es per l'esperit militarista que domina a Alemanya que les meves simpaties están pels aliats, perque aquesta plaga militarista existeix a totes les nacions, encara que en gran superlatiu a Alemanya, no es per aixó, solsament, sino perque he tingut ocasió de comprobar amb el tracte diari d'alemanys, que aquets se creuen d'una raça superior que ha de dominar el món o per les armes o per el comerç o per l'industria. Volen obtindre nna hegemonia que si avui en el camp de la lleal competència pot ser profitosa pel consumidor el dia que ells dominessin seria nefasta. Está en la seva ànima que un ha de manar i'ls demés obeir cegament, bestialment. L'esperit individual, rebeç a totes les imposicions, es desconegut a Alemanya. Allí l'Estat ho es tot, l'individu res, totalment oposat a la meua concepció de que l'home ho es tot, l'Home es Deu.

—¿I quan li sembla que s'acabarà la guerra?

—No m'estranyaria que a Alemanya les dones fessin la revolució que acabés amb la guerra, amb el Kaiser i amb la casa Krupp.

La darrera vegada que vaig saludar al senyor Pellicer va ser en ocasió de llegirli el meu article «Cooperatives de producció» que el mes passat vaig enviar a *RENOVACIÓ*. Va trobarlo bé, però com a solució del problema social va ferme l'apologia de la vaga general.

—Una vaga, verdaderament general, en que tots els que guanyen un sou o un jornal; obrers manuals i intel·lectuals; treballadors dels transports per mar o per terra; empleiats en serveis domèstics o públics, en fi, tots els esclaus del capital, creuantse de brassos, amb menos de 48 hores el Capital seria retut, tindria que capitular, rendirse al Trevall. S'ha de tindre en compte, de tots modos, que la vaga general es una arma de dos fils. S'ha de tindre seny en esgrimirla. Una vaga que de general sols en tingui el nom es infructuosa, fins contraproduenta...

Recordo una conferència que ara fá uns dos anys va donar al Casal Catalá en que rejoyent-se, sentint-se en els temps de l'Internacional, va negar a Deu, va combatre el capital, l'Estat i l'Autoritat, anhelant, somniant una humanitat nova, en la que sense explotats ni explotadors, tots els sers humans en coral germanor, en perfecta solidaritat, fruirien de tots els bens de la mara Naturalesa.

En una ocasió una empresa capitalista va ferli excelentes proposicions per entrar com a soci industrial. Va pensar-si i va refusar. Devia creures que's trovaria en contradicció amb les seves idees. Va preferir continuar sent esclau del sou.

La mort del senyor Pellicer va sorprendre a tots els amics, per lo curt de la malaltia. En el transcurs d'un any havia sofert dues operacions quirúrgiques, que, degut al seu estat diabètic no permetren cloroformarlo. Va resistir la crudel sensació del bisturí dintre la seva carn viva amb tota estoicitat, no va preferir una sola queixa. Els metjes restaren admirats, com a cas únic, de tanta fortaleza d'ànim.

La seva excésiva bondat va matar-lo. Va sentir-se malalt i no va volgué que la seva filla anés a buscar el metje, perquè, deia ell, havia ja massa castigat els fonsos de la germandat a que perteneixia amb les dues malalties anteriors; no volgué tampoc faltar al treball, i arrossegant la mort pels carrers, s'en va anar a la redacció. Lo que ell deia un cop d'aire era una greu pulmonia. La seva filla, amb la que vivia, se desesperava al veure la seva gravetat i la ferma oposició d'ell d'anar a buscar un metje. Ell, tant enemic de l'autoritat, li deia a sa filla, aparentant un aire seriós: «Quí mana a casa?... Doncs, deus obeirme. No vull cap metje, seria abusar de la germandat. I aixís, balbucejant el seu agrament per la societat mutualista durant les seves dues llargues malalties anterior, va deixar de existir. Quatre dotzenes de bons amics l'acompanyarem fins a la darrera estada. Les paraules que allí se pronunciaren eren ben bé sortides del cor.

Descansi en pau el vell lluitador, el jove idealista, l'etern amic.

P. REDÓN.

Buenos Aires, Diada del Treball, 1916.

GLOSA

VII

Dels Intel·ligents i dels Ignorants

AMIGA o amic: Me vull permetre dir-te una observació quasi concell: Cal no confondre els intel·ligents en les coses, amb els folls ignorants pedants. Aquéstos creuen que'n fá d'intel·ligent el trobar defectes en les obres i, en general, en les coses totes de que s'ocupen, dient-los a crits per a heurer *succés* entre'ls que no hi entenen i no en tenen pretenció (molt més recomanables que aquells); defectes que, si existissin, els humils intel·ligents callarien i encara tractarien de dissimular, per ésser això de bon gust (innat en ells) i mercés a llur esperit noble que no'ls deixaria devallar a tant folles grosseries i imbecilitats. Les ànimes grans saben trobar les bones qualitats de les coses i en cas de veure-hi defectes dissimular-los, tal i com voldrien ells, que fessin amb les obres llurs (encara que prescindint d'aquesta recompensa) els altres intel·ligents veritables i de noble ànima.

Oh, amiga o amic qui m'escolteu, més tu ja sabs que no's pod demanar mel a les avespes!

WR.

Les Conferències per a homes sols a la iglesia del Sagrat Cor

Un predicador anuncia un sermó sobre l'excel·lència de tal o qual institució de la seva iglesia. No sé jo abans de sentir-lo, que no pot dir una sola paraula nova i espontània? No sé jo que, malgrat tota la seva ostentació d'examinar els fonaments de l'institució, no ho farà pas? No sé jo que ell està compromés amb sí mateix a no mirar més que un cantó—al cantó permès—de la qüestió, no com a home, sino com a ministre de la iglesia? És un *procurador il·logat*, i aquells grans aires de la trona son la mes buida afectació.—EMERSON.

(Del llibre «La confiança en sí mateix».)

VAREM arribar a la conferència al moment que'l conferenciant deia que les columnes que sostenen la societat actual son quatre: l'autoritat, la religió, la família i la propietat. I anava descapdellant-se la conferència amb els temes de costum dintre de l'escola essencialment malthusiana.

Esperavem quelcom nou, respecte de la propietat i varem notar que'l conferenciant es va quedar mes de mitg segle atrassat i no'n va dir res de les noves doctrines econòmiques que van expandint pel món els apostols de la redempció i emancipació econòmica social.

Esperavem veure confirmades des de la trona les doctrines que hem oit i après de homes eminentes profundament religiosos. «El pà nostre de cada

dia, donau-se'l avui» i mateix puesto aon cada dia s'eleva aquesta plegari els homes careixen de pà. Haurien d'ésser els mistres d'aquesta religió el dir per que aixó succeei. O bé haurien de dir, que no hi ha Deu, o que es adormit, o bé que Ell dona als homes el pa cada dia, pero hi ha un o altre que l'escamoteja.

Aquesta es l'única respta verdadera; si hi ha homes que no tenen pà, nes perquè el diposit que Deu té promès als homes no estigui ben proveit per la seva part. Si'ls homes no desitjen treballar tenen miseria, no es perquè diposit que Deu deu als homes sigui insuficient; nes perquè la diària provisió que ha promès per le diàries necessitats dels seus fills no sigui aquí a l'abundancia. Es que violèm impiament les benèfines intencions del seu Creador, els homes han fetle *la terra propietat privada* i han fet propietat exclusiva d'uns pocs la provisió que un bondados are va crear per a tots els seus fills.

Som els mes fervents partidaris de la propietat individual i tenim après que cap moral positiva pot donar un títol de propietat que no porti el sagell del esforç del productor, el princis eterns de justícia no admeten mes títol de propietat que aquell que'l treball imprimeix a la cosa produida, per lo tant el seu poseedor pot transferir-lo, i si hi ha qui'l privi d'aquest títol de propietat, sense'l seu consentiment, es comet un robo. Aquest dret de propietat, nascut del dret del mateix individu a si mateix, és l'únic plè i complet dret de propietat. Afecta a les coses produides pel treball, pero no pot afectar a les coses produides per Deu.

Un home pesca al mar; el peix que pesca es ben seu, adquireix un dret de propietat sobre tal peix, dret exclusiu que pot trasmetre per venda o donació. Pero no pot de cap manera obtindre un dret de propietat semblant sobre'l mar, de manera que pugui vendre'l o donar-lo o prohibir als altres que puguin pescar.

Si un hom posa un molí de vent, adquireix un dret de propietat sobre les coses que'l usar d'aquesta manera'l vent li permet produir. Pero no pot reclamar un dret de propietat sobre'l vent mateix, de manera que pugui vendre'l o impedir a altres que l'usin.

Igualment, el que cultiva gra, adquireix un dret de propietat sobre'l gra que amb el seu treball produeix. Pero no pot obtindre una propietat semblant sobre'l sol que'l fa madurar o la terra sobre la qual germina i crei aquell gra. Perque aquestes coses son els permanents dons de Deu per totes les generacions dels homes, dons que tots podem usar, però que ningú pot reclamar com seus exclusivament.

Subjectar les coses creades per Deu al mateix dret de propietat privada que JUSTAMENT afecta a les coses *produides pel treball*, es desnaturalitzar i desmentir el verdader dret de propietat. Perque un home que a expenses del fruit del seu treball està obligat a pagar a un altre home per l'us del mar, o del aire o de la llum solar o de la terra, se veu privat amb aixó de la seva justa propietat i per consegüent li fan un robo.

Totes aquestes doctrines estan sancionades per la mes estricta moral i son predicades per ministres de la iglesia. Es aixó el que hauriem volgut veure confirmat al parlar des de la trona, i si estem equivocats, agrairiem que alguna ànima piadosa ens vingués a treure del nostre erro.

PERE ANTÓN MARTÍ.

Els comptes del joc

PER els diaris locals ens hem enterat dels comptes del joc o per a dir-ho més fi *de la recaudación y distribución de las cantidades que para fines benéficos han donado varios establecimientos de esta capital*, qual estat ha sigut enviat per l'alcalde En Robert Guasch, qui ha tingut a bé no enviar-nos-el a nosaltres sens

dubte per que tampoc se ha enterat de nostra campanya per l'abolició del joc a Tarragona, o com nostre Ponci, tampoc coneix de les *magnituds* de aquell *abus*...

Els nostres diaris no n'han fet comentari de la recaudació. No'ns estranya. Tampoc s'enteraren que a Tarragona se jugués descaradíssimament als prohibits fineses que vingué l'acord del Ajuntament, o poc avans.

Examinant els comptes de lo que ha produït el joc durant tres mesos, ens refermem mes que mai en nostre campanya, i demostren la injustícia que representava; aquí va lo recaudat:

	Pessetes
Cafè de Tarragona, Febrer, Març i Abril.	850'—
Cafè del Centre, » » »	667'—
Cafè d'Espanya, » » »	667'—
Cafè Suís, » » »	633'25
Centre Aragonés, Gener, Febrer, Març i Abril.	525'—
Centre Català, Febrer i Març	350'—
Centre Radical, Febrer	150'—
Círcul de Tarragona, a compte	125'—
Sumen aquestes quantitats.	3.967'25

encara que en els estats publicats hi figurin 4.000'25 pessetes, lo que suposem hi deurà haver en un dels dos llocs, equivocació.

Com pot veure's, el Cafè d'Espanya ha donado 667 pessetes, igual com el Cafè del Centre, i molt menys el Círcul de Tarragona, el cassino dels senyors, que es el que menys ha pagat, puix encara que li falti pagar alguna mensualitat, a ben segur que no arribarà a la del Cafè d'Espanya.

Es que la banca allí era mes forta?

Raó de mes per acabar amb el joc, puix de tots es conegut que'ls concurrentes a dit cafè son de les classes mes modestes de la ciutat, i eran elles les mes flagellades per el pernicios vici, com ho demostrava el major import.

Sabem cert que les persones digníssimes que avalen la liquidació res ne sabien i que sols se limitaban a fer-se càrrec de les quantitats que se li entregaven, sens intervindre per a res en sa recaudació i ficació de *donatius*, puix de lo contrari la aplicació de les quotes a mes d'ésser una injustícia, els era mostrat aont feia mes increment el mal; i no haurien consentit de cap manera la degradació i embrutiment de nostres obrers, a mes de les altres causes que se citaben en la proposta aprovada per unanimitat per l'Ajuntament.

I ara una pregunta que, a ben segur, se hauran fet nostres llegidors i que per endavant quasi podem dirlos-hi, que no será contestada.

I les recaudacions de lo que pagaben els demes establiments que també jugaben als prohibits, aont han anat a parar?

Qui se ha embuxacat els quartos d'aquets 4 u 5 establiments públics?

El senyor Governador civil de la provincia de Tarragona, te la paraula.

AMUNT I AVALL

LES nits tarragonines,—malgrat lo que diu en Ruiz i Porta, *porter* de Tarragona, ciutat del sol, i del Sindicat d'Iniciativa, simpàtic cantador i escampador de nostres belleses,—Tarragona es la ciutat de les nits. No sols ara, en plena primavera, sino al pic del mes fort ivern o entre les ventades de la tardor, lo millor del dia es *la nit* i perxó, ja que l'amic Ruiz i Porta ha escombàt lo del sol, hem d'evitar que un altre puga escampar la placidesa de nostres vetlles, que allavors si que treballarien a l'*Atracció de forasters* per a contentar als molts que vindrien, puix que'm sembla que trovariem mes adoradors de la Santa Nit que no del Sol enlluernador...

Heu passat per l'extrem de la Rambla de Castellar, rera el monument de Roger de Llúria?

Si no hi heu passat, no ho feu de nit, puix se exposa a rompre el cap.

No sembla sinó que per part de nostre Ajuntament o de son arquitecte estiguin empenyats en fer bo, el que'l sentit comú es el menys comú dels sentits... Perque, veiam, a qui pot haver acudit l'arreglo, millor dit, desarreglo del pis d'entre l'acabament de la Rambla i la barana?

La grandiositat de nostra primera via i el superb mirador del Mediterrà no mereixen, a ben segur, l'assassinat que representa la colocació del clasic *bordillo* municipal amb tant mal gust i esquifiment, que sols sembla siga per si algun ànima exquisida vol extasiar-se davant nostre mar, recordar-li que la sublimitat del espectacle es a canvi de tenir que sufrir de les vulgaritats d'un senyor tècnic i d'uns senyors que'l consenten, empenyats en enlletjir un dels mes bells passejos de nostra urb... I que no se'ns digui de conveniencies o reglamentació del trànzit rodat, puix que no es reglamentació del trànzit rodat ni tan sols evitar faltes a les ordenances municipals, exposar a que se esclafin els ciutadans, tan si van a peu com a cavall.

Si hi ha un moment de seny, esperem que's fassi desaparèixer aquest típic *bordillo* i si no troven altre manera d'arreglar-ho que ho deixin tal com estava, que sempre estarà molt millor.

***

I ja que hem fet menció del monument de Roger de Llúria, no els sembla que o hi sobra el monument o sobren les palmeres, quina socolada i fulam tapen per complet el pedestal?

PASSE-PARTOUT.

Per a "El Tarraconense"

¡OH, QUIN MAL GUST!

AQUEST setmanari conservador, des de que desapareixé repentinament el senyor Bromista, no sabem per què, ja quasi no publicava original de cap mena, fins que arribà al número perteneixent al diumenge passat amb el *auto-original del brillante y fogoso discurso pronunciado pel kolossal senyor Nadal* en el penúltim *lunes del Municipio*. I com a complement de aquest discurs, sortí en Prat clavant-li la *puntilla* an el pobre regidor pel Escorxador. Quants papers ridicols se fan en aquest mon! Què s'hi farà, de tot se ha de fer l'aprenentatge.

I a continuació de la resenya de la sessió de l'Ajuntament, el mateix senyor ens dedica una serie de frases, amb mala intenció, això sí, emprò de molta ignocencia, puix que'l mentat autor—que tot se sab—al començament demostra de una manera palesa que no sab lo que porta entre mans, ja que diu que RENOVACIÓ, avans tan *seriecita* (merçès pel piropo), actúa de torna veu de *La Veu*, des de que ha entrat a la redacció un grupet a les ordres de la «Lliga». Carai, carai, de aont ho treu això, senyor Nadal? Que tal volta ho ha sapigut pel propi Kaiser al conferir-li el *konsolat*? Si no es per aquest conducte, no atinem per quin ho ha pogut saber, ja que si hagués llegit RENOVACIÓ, hauria vist com des de fa molt temps ve mostrant ses *simpaties* per la «Lliga», i sinó, miriu i se'n convencerà.

En quan als *despilfarros* que vol acumularnos, o al menys que hi havem ajudat, preferim no defensar-nos per la senzilla raó de que ells mateixos se la fan, i el públic sensat—que no es lo mateix que conservador—ja ho sab, i creiem perdre'l temps retraient la *honrada* administració dels avant-passats partidaris del credo que diuen sostentar els qui formen la majoria actual.

I ara ens ocuparem de la defensa que vol fer *El Tarraconense*, de la gran barrabassada que van cometre els seus regidors en lo de la claveguera del Passeig de Saavedra, i surt amb el ¡oh, quin bon eco!, no arribant a comprendre com aquets senyors empleien el titol de la hermosa obra den Lassus, que tan bellament canta el nostre llorejat Orfeo, amb un assumpte de clavegueres. ¡Oh, quin mal gust!, diem nosaltres.

Per a desvirtuar el soroll que ha causat a la opinió pública, acudeixen a falsetats que cas de que hi fossin, ells mateixos ne son cómplices, doncs amb l'assumpte de la clavaguera del carrer de Cavallers, ja casi feia un any qu'estava aprovada (emprò amb presupost i dictamen, cosa que ells no ho fan) quan se va construir; i amb la del carrer de la Nao, es de raó convincent el que's comencés justament per a allí aont devia de empalmar-se, amb la del carrer Major i se feu solament de vuit metres per a recollir les aigües brutes que sortien del carrer de la Destral, que era lo que mes convenia.

L'autor del mal eco que ignora un munt de coses, vol fer veurer que élls se consideren incompatibles amb nosaltres, insistint-hi, está clar perque son majoria, emprò si que es públic i notori que la seva déria avans de les eleccions era, senzillament, anar per la quantitat prescindint de la qualitat, factor indispensable dintre dels organismes sans i bons.

Nosaltres fem constar que'ls nostres regidors no cometem lleugereses i que son homes de sobrat judici per a comprendre quan puguin equivocar-se no fer-ho, i que si verdaderament existeix un erro, saben esmenar-lo amb tota noblesa.

La claveguera de *marres* farà sempre mal olor perque's va fer amb mals procediments; les clavegueres que hagin aprovat nostres regidors seràn higièniques i sanitoses perque son aprovades amb tota noblesa de mires.

I prou, que ben mirat ja se ha fet massa llarg.

♦ ♦ ♦

NOTES DE SPORT

NO escau en una publicació setmanal, com la nostra, la relació detallada dels incidents i resultats de les lluites sportives per quan els diaris donen la noticia amb cinc dies de ventatje i resultant, per consegüent, cosa sabuda lo que nosaltres podríem donar a la publicitat. Aixís farem sobre el *match* de *foot ball* del diumenge entre'l Gimnàstic de Tarragona i'l Espanyol de la ciutat dels Comtes, un petit comentari:

Se tractà d'una festa futbolística per demés agradable i edificant, donant prova jugadors i públic—sobre tot, aquest últim—d'una civilitat per demés complerta. Cada *gol* fou premiat amb aplaudiments, aixís els a nostre favor com els adversos, clar está que an els nostres s'hi posà mes entusiasme per a aplaudir-los.

El públic, que no fou tan nombrós com l'èxit de la festa es mereixia, sortí altament satisfet del espectacle, fentse comentaris molt honrosos per a la societat organitzadora.

Com a final, direm, que nosaltres ens atrevim a aconsejar al Gimnastic que, regatejant una mica els partits, es preferible que ens en dongui menys però que, com el que relatem, siguin d'altura. Ja es hora de desfer-se d'aquets petits *teams* de la rodalia. S'hi perd el prestigi.

♦ ♦ ♦

ÍNTIMA

FOU el dijous a la nit que s'aplegaren en el bonic salonet del Hotel Internacional uns quants amics i admiradors den Francesc Nel-lo, secretari del «Centro Industrial» per a festetjar-lo amb un sopar íntim per l'èxit del Curset de Cultura Industrial, que tan brillantment desenrotllà.

Sense tiessures ni etiquetes anà relliscant la nit entre una conversació amable i distreta. A l'hora dels brindis parlaren nostre car amic Lliteras que oferí l'apet, en Mallol per dedicar la toia que adornava la taula a la distingida senyora del festeixat, i Lloret, Sugrañes, Gilabert, Cidón i Tomás.

Una festeta per demés agradable que fini en el local del «Centro Industrial» entre la mes franca alegría i coronada per unes belles cuartilles llegides per Manuel Bonet curulles d'un fort patriotisme.

Se tractava de premiar la labor d'un ciutadà que posa la seva cultura a contribució d'una tasca instructiva... RENOVACIÓ des de aquestes ratlles s'hi adhereix.

♦ ♦ ♦

De l'Ajuntament

LA sessió del día 21, la presidí l'Alcalde Guasch, assistint-hi 22 Regidors.

Se aprovà l'acta de la sessió anterior, aixís com l'orde del día fins al dictamen tercer de la comissió d'Hisenda quedant lo demés, per a la sessió vinenta per a haver-se oposat, a continuar la sessió, la majoria. En aquell dictamen se proposava la construcció de la claveguera al Passeig de Saavedra, al qual En Lliteras i En Nin presentaren el següent vot particular:

Que's quedés sense efecte la construcció de dita clavaguera per considerar-la mal emplantada,

Que la tuberia de dita clavaguera sigui aprofitada per les que té acordades realitzar l'Ajuntament, i

Que la Excm. Corporació acordés acceptar la conveniencia d'emplantar dita claveguera al carrer de Salinas pel bé general del veínat. Aquest vot fou defensat amb verdader interès per En Lliteras, apelant a que la majoria confesés el seu erro i que com a tal subsanés l'emplantament. En Nin, Ventosa i Vallvé se feren seu també el sosdit vot, apoiant-lo.

L'Ollé digué una serie de tonteries (que fins les portava escrites per a no equivocar-se) i Nadal, Prat, Boxó i Armengol tots ells l'impugnaren, alegant de que votaven el dictamen per acord propi i que ja procurarien no caure mes en pecat, confessant, doncs, el *mea culpa* den Larin. Per cert que's diu que aquest darrer Regidor no vol parlar mes a l'Ajuntament, ¡quina llástima!

Se passà a votació el dictamen i fou aprovat per 13 contra 9 vots.

I res mes, fins a l'altre.

NOVES

La Societat Filarmónica de nostra ciutat está organitzant un concert per a contribuir a la sotscripció overta pel «Orfeo Catalá» a benefici dels fills del malanguanyat mestre Granados, vilment assassinat pels alemanys.

Se diu que en aquest concert hi pendrà part el nostre paísà l'Emili Sabater, l'eminent concertista de piano, ejecutant les «Goyescas» del plorat mestre, i de que també hi contribuirán al èxit el concertista de violí En Josep Catalá i'l quarteto de música de cambra que éll dirigeix.

No cal dir lo molt que desitjém sigui un gros èxit aital concert, i molt mes pel fi a que va destinat.

La germana del nostre amic En Ramón Cavallé, ha donat a llum amb tota felicitat, a Sagunto aont resideix, una robusta nena. Nostra enhorabona.

El president de l'Associació «La Caritat» ens comunica amb atent besa-la-má que'l import que produí el Ball de Máscaras, que's celebrá en el passat Carnaval, fou de 789'45 pessetes, segons liquidació que feu la comissió organitzadora del mateix.

La distingida esposa del nostre amic i consoci N'Anton Ventura ha deslliurat amb complerta felicitat un xamós nen, continuant amb bona salut tant la mare com el fill, de lo que'ns alegrem.

El quadern de la *Lectura Popular*, perteneixent a aquesta setmana, s'hi publica «Patria, Fe i Amor», del escriptor de la Cerdanya En Lluís Cutchet.

Avui, a les onze del matí, en la gran sala de actes del Centre de Dependents de Barcelona, donará el Dr. Martí Juliá, president de la Unió Catalana, una conferencia pública sobre «L'Actualitat del Nacionalisme de Catalunya». De la mateixa ne donarém compte en la propera edició.

Tarragona : Imp. Llorens i Cabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA :- de la :-
Vda. de Baldomer Baró
Plaza del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, báscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

PAURUIZ

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **DR. RABADÁ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA
 Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i anàlisis micro químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.
BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÁ
Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melge de les Cases de Socors de Barcelona
 Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.
 Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI
 DE
JOAN M. PIÑOL
 Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181
 Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanfes : Plummes Stilogràfiques : Pesa-carres : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.
PREUS SUMAMENT BARATOS

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per a magatzems de vins i olis.
 Objectes per a regalos — — Articles per a Sports
 Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona

Sastreria Novitat
LLUIS MONTSERRAT
 PORTALET, 1
 PLASSA DE LA FONT, 51
 TARRAGONA

PERE SIMÓ ROMEU

ESPECIALISTA EN ENFERMETATS DE LA BOCA I DENTS
 Curació de la cariç dentaria i abturacions en plata, platino, marfil : Orificacions : Treball d'escola americana : Ponts, corones, pivots, dent espiga : Dents i dentadures de totes classes i preus : Cirurgia i tractament pràctic-modern per a la curació de les enfermetats de la boca i extraccions.
 CONSULTA tots els dies, de 9 del mati a les 4 de la tarda, menys els diumenges.
 RAMBLA SANT JOAN, 53, PRAL.
 TARRAGONA

AL DIA
 Rambla de Sant Joan, 40
 NOVITATS
 BISUTERIA
 PERFUMERIA
 BRODATS
 ROBA BLANCA FETA
 CORBATES
 GUANTS
 COLLS I PUNYS
 BANOS I STORS

HIMALAYA
 El rei dels licors estomacals
 FABRICANTS:
 Fills de Joan Vilá Granada
 MARCA REGISTRADA
 Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires.
 Demanèulo en els cafés i pasteleries
 Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Continental
 Stock
 Accessoris i peces soltes per a Bicycletes, Motocicletes i Automovils
 O is lubricants, betzines i bujies. Vulcanització i venda de Neumàtics i càmares per a tota classe de Autos
 Despatx i Exposició: MASDEU i C.^a
 Unió, 32 : : Teléfon 156
 TARRAGONA

Casa Lliteras
 Recomana al públic sos acreditats Cafés Torrefacció diària
 Gran assortit de articles del ram de ultramarins.
 Garantia absoluta amb la qualitat dels seus géneros.
 Servei a domicili
 MAJOR, 3
 TARRAGONA

Francisco
Potau
 Calçat fet i a la mida
 Rambla S. Joan, 52
 TARRAGONA

COLMADO CENTRAL
 DE
FREDERIC MIRET
 Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves, vins, xampanyns :: i tota classe de comestibles ::
 UNIÓ, 28 — TELEFON 245
 TARRAGONA

PERE LLORET
 CORREDOR REIAL DE COMERÇ
 Apodaca, 9
 Corbates i articles per a home
GILBERT GERMANS
 PREUS BARATOS

JOAN ESBERT
 FARMACÉUTIC
 UNIÓ, 22
FRANCISCO COCA
 Lo millor en comestibles
 RAMBLA DE CASTELAR, 24

MENJADORS DEL JARDÍ
 DE
FRANCISCO LÓPEZ
 AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16
TARRAGONA
 Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en endevant i a la carta.
 Hospedatges per temporada a preus convencionals.
 : Habitacions amb llum elèctrica :

MOSTELLE
 El Vermouth més higiènic
 Un excelent refresc
 El millor aliment en les malalties i convalescencia
 Se ven per tot arreu
 (RAIMOST)
 Suc de raims sense alcohol
 The Grape Juice C.º L.^a
 Londres i Tarragona

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopèdics
 (TRENCA TS)
 Molts son els qui venen braguers, emprò molt pocs saben construir-ne. Costa col·locar un braguer, però moltíssim costa construirlo, doncs avans que col·locarlo bé es indispensable sapiguèrlo construir, perque sense la ciencia i pràctica de construcció mai pot adquirir-se la de col·locació.
 El BRAGUER-ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el mes pràctic i modern per a la retensió i curació de les hernies per cròniques i rebel·des que siguin.
 Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA prr a la radical curació de les hernies de la infancia i tot la concernent a Cirurgia i Ortopedia.
ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAIXES VENTRALS
CASA MONTSERRAT - UNIÓ, 34 - TARRAGONA